DOMINIKA JAGIEŁKA

Opis projektu rezydencyjnego

Podczas rezydencji w Wojnowicach, tłumaczka skupi się na tropieniu motywów LGBT+ we współczesnej literaturze litewskiej.

Wybrany utwór

Dangvydė Neringa, Gintarinė širdis, Įvairovės edukacijos namai, Wilno 2015
liczba stron: 109
Krótki opis książki znajduje się na s. 2, a fragment tłumaczenia na profilu tłumaczki na Archipelagos-eu.org

Języki przekładu:
Litewski → Polski

Okres pobytu:
5-18 sierpnia

Miejsce rezydencji:
Zamek na Wodzie, Wojnowiec

Organizator rezydencji

KEW
Kolegium Europy Wschodniej

Dominika Jagiełka urodziła się w Stargardzie w 1995 roku. Absolwentka filologii bałtyckiej na Uniwersytecie Warszawskim i stypendystka Uniwersytetu Wileńskiego.

Debiutowała na łamach czasopisma Fabularie, gdzie później również publikowała. Tłumaczenia jej autorstwa znalazły się w zbiorze „Pauzy w milczeniu. Wybór współczesnej poezji litewskiej”. Przetłumaczyła tomik poezji Ievy Toleikytė „Czerwony śliski pałac” (Biuro Literackie, 2024).

DOMINIKA JAGIEŁKA

W razie zainteresowania notą o książce oraz przekładem fragmentu tekstu prosimy o kontakt z tłumaczem

dominikajag@gmail.com

Informacje na temat autora przekładu można znaleźć na stronie:
archipelagos-eu.org

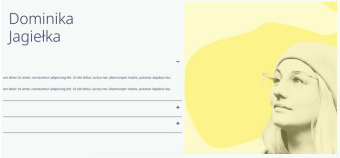

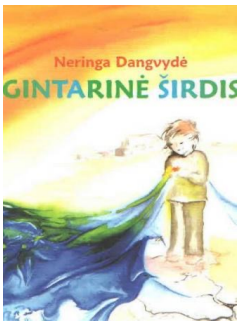

„Gintarinė širdis" („Bursztynowe serce") Neringi Dangvydė to zbiór opowiadań dla dzieci wydany przez Litewski Uniwersytet Pedagogiczny (Lietuvos edukologijos universitetas [LEU]). Ze względu na swoją historię aktualnie jest to biały kruk, książka wręcz niemożliwa do zdobycia. Niedostępna w żadnej sprzedaży - ani bezpośredniej, ani z drugiej ręki, nieobecna jest również w bibliotekach. Jedyny egzemplarz, który udało się zdobyć, znaleźliśmy w bibliotece - bez możliwości wypożyczenia, skatalogowany pod pierwszym nazwiskiem autorki, lecz nie pod jej pseudonimem artystycznym.

Książka została wydana w 2013 i już po pół roku zakazano jej sprzedaży. Powodem były dwa opowiadania, w których przewija się motyw miłości osób tej samej płci. Poza wątkami homoseksualnymi spotkamy tu również inne wykluczone grupy - osoby z niepełnosprawnościami, chorobami, o innym kolorze skóry, ludzi różnorodnych etnicznie. Inspiracją do powstania tego tomu była kilkuletnia praca autorki przy telefonie zaufania dla dzieci. Przejęta przykrymi doświadczeniami najmłodszych, postanowiła napisać książkę, która uczy tolerancji.
Z sześciu historii, „problematyczne" były dwie: „Kaip karaliaus sūnūs išminties ieškojo" – o trzech braciach, z których jeden zakochuje się w czarnoskórym krawcu, oraz „pasaka apie karalaitę, batsiuvio dukterį ir dvyliką brolių, lakštingalom giedančių" - o księżniczce i jej ukochanej córce szewca. Litewski Uniwersytet Pedagogiczny twierdzi, że na decyzję o zaprzestaniu dystrybucji książki wpłynęła opinia Inspektora ds. Etyki Dziennikarskiej. W oficjalnej odpowiedzi LEU wyraża żal z powodu publikacji książki, a dwie wyżej wymienione baśnie uznaje za „szkodliwe, prymitywne i zaangażowane w homoseksualną propagandę", swoją decyzję opiera o opinię anonimowych ekspertów, którzy uznali odmienną orientację seksualną za jeden z problemów społecznych (tuż obok zażywania narkotyków).
Sprawa została zgłoszona do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu i 2023 roku zapadł wyrok - został naruszony art. 10 Europejskiej konwencji praw człowieka, książka powinna wrócić do sprzedaży. Niestety sama autorka nie dożyła tego momentu, zmarła w marcu 2020. Neringa Dangvydė jest postrzegana jako symbol walki o równość.
Książka „Gintarinė širdis" zostanie kolejny raz wydana wiosną 2025 roku przez fundację Mano teises.

O sieci Archipelagos

Celem sieci Archipelagos jest odkrywanie różnorodności głosów literackich z całej Europy, przede wszystkim z języków rzadziej używanych w międzynarodowym obiegu. Będziemy wspierać pracowników branży książkowej oraz tłumaczy jako odkrywców literackich perełek.